

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Екологія та біорізноманіття»
третього рівня вищої освіти за спеціальністю Е2 «Екологія»
у галузі знань 10 «Природничі науки»

Освітньо-наукова програма «Екологія та біорізноманіття» третього рівня вищої освіти за спеціальністю Е2 «Екологія» Інституту екології Карпат НАН України базується на новітніх досягненнях у сфері збереження біорізноманіття та охорони довкілля в сучасних умовах, спрямованих на підготовку висококваліфікованого доктора філософії, який може поєднувати наукову роботу з роботою у наукових відділах об'єктів природно-заповідного фонду. Програма є сучасною та змістовною та орієнтована на вирішення актуальних екологічних проблем і всебічні дослідження природних екосистем. Вона спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців-екологів, здатних ефективно вирішувати різні екологічні питання, а також ефективно працювати в напрямку природоохоронного менеджменту. ОНП фокусується на формуванні експертних кваліфікацій здобувачів з метою збереження біорізноманіття, визначене в рамках Куньмінсько-Монреальської глобальної рамкової програми.

Програма поєднує теоретичну підготовку та цілеспрямовані наукові дослідження біорізноманіття на видовому, оселищному та екосистемному рівні. Вона базується на новітніх наукових здобутках в області збереження біорізноманіття, раціонального використання природних ресурсів, адаптації природних екосистем змін клімату, оцінки та монетизації екосистемних послуг.

Серед переваг рецензованої ОНП варто відзначити чітко визначену мету, яка передбачає підготовку фахівців із глибокими знаннями в сфері функціонування природних екосистем та наукових основ збереження біорізноманіття.

Навчальний план характеризується комплексністю та забезпечує всебічну підготовку здобувачів наукового ступеня доктора філософії з екології завдяки обсягу в 60 кредитів ЄКТС.

Програма спрямована на вивчення функціонування екосистем, тобто функціональної екології, розроблення нових сучасних методів дослідження та збереження біорізноманіття за рахунок запровадження кращих зразків природоохоронного менеджменту, зокрема активної охорони оселищ рідкісних видів. Доцільно поєднані обов'язкові компоненти «Наукові основи збереження біорізноманіття» та «Екологія екосистем» з вибірковими дисциплінами «Екологія ґрунтів», «Екологія лісових екосистем», «Екологія водних екосистем». Окремо хочу відзначити важливість таких курсів як «Природоохоронний менеджмент» та «Сталий розвиток гірських регіонів», які є дуже важливими для природоохоронних установ карпатського регіону, в тому числі, і для природного заповідника «Горгани», який може бути як науковим полігоном для досліджень здобувачів рецензованої ОНП, так і місцем наступного працевлаштування.

Актуальність програми підсилюється використанням сучасних технологій, зокрема застосуванням геоінформаційних систем, дистанційних технологій, які є важливими для ефективного та неінвазивного (без втручання в природні процеси) проведення досліджень у гірських важкодоступних умовах.

Важливим аспектом є залучення зовнішніх стейкхолдерів до формування програми з представників природоохоронних установ, що дозволяє враховувати зауваження та побажання фахівців-природоохоронців.

Загалом рецензована ОНП є якісною, логічно структурованою та відповідає сучасним вимогам розвитку екологічної науки. Вона забезпечує здобувачам наукового ступеня доктора філософії необхідні знання для професійної діяльності в сфері збереження біорізноманіття.

Вважаю, що підготовка за ОНП «Екологія та біорізноманіття» підготовки докторів філософії за спеціальністю Е2 «Екологія» у галузі знань 10 «Природничі науки» дозволяє підготувати фахівців, які здатні поповнювати ряди працівників природоохоронних установ. Рекомендую цю ОНП до реалізації та акредитації.

Директор
природного заповідника «Горгани»

30.05.25

Ярослав ПЕТРАЩУК